Instituții europene - privire de ansamblu

Introducere

O structură regională de tipul Comunității Europene a necesitat încă de la începuturile sale un sistem instituțional care să creeze un cadru stabil și eficient de guvernare.

Marea provocare pentru sistemul instituțional al Uniunii Europene a fost să își poată demonstra viabilitatea prin decizii care să răspundă atât cetățenilor cât și statelor-membre, ținân cont, în același timp, de interesele specifice ale Comunității.

Obiective

În cadrul acestui modul veți afla informații despre:

1. ***rolul și funcțiile Comisiei Europene***
2. ***importanța și funcțiile Consiliului Uniunii Europene***
3. ***rolul și funcțiile Parlamentului European***
4. ***importanța și funcțiile Consiliului European***
5. ***rolul COREPER***
6. ***Curtea Europeană de Justiție***
7. ***să cunoască principalele caracteristici și atribuții ale Comitetului Economic și Social, Comitetului Regiunilor, Curții Auditorilot, Băncii Centrale Europene, Ombudsmanului European***

1. Considerații generale privind sistemul instituțional al Uniunii Europene

La nivel global există instituții și organizații care reglementează și asigură funcționalitatea anumitor piețe sau segmente de piață. Spre exemplu, Organizația Mondială

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them

a Comerțului reglementează comerțul internațional (piața internațională a bunurilor și serviciilor), Organizația Mondială a Comerțului – piața internațională a muncii.

Una din cele mai mari provocări cu care se confruntă structurile de tip regional o reprezintă guvernanța lor. Structurile de tip regional au stabilit încă de la înființarea lor instituții care să încerce să "guverneze" pieţele create. Desigur, numărul și complexitatea instituțiilor depinde de complexitatea structurii de integrare create. Spre exemplu, Acordul American de Liber Schimb, semnat în decembrie 1992 (ratificat în 1993, intrat în vigoare la 1 ianuarie 1994), a stabilit un număr relativ redus de instituții guvernatoare NAFTA (North American Free Trade Area)[1]:

- Comisia pentru Liber Schimb – miniştri de comerţ ai statelor-membre, cu rol de aplicare a acordului de constituire, de funcționare a grupurilor de lucru și de reglementare a divergențelor
- Comitetele NAFTA şi grupurile de lucru – cu rol în implementarea efectivă a prevederilor din acord
- Secretariatul – cu rol de srijinire a Comisiei pentru Liber-Schimb
- Comisia pentru cooperare în domeniul forţei de muncă și Comisia pentru cooperare în domeniul mediului – cu rol specific (doar NAFTA fiind o structură de liber-schimb cu preocupare către cele două domenii) în abordarea problemelor de mediu și a utilizării forței de muncă

Uniunea Europeană reprezintă o structură de integrare pentru care sistemul instituțional creat a trebuit (și încă mai trebuie) să răspundă unor nevoi specifice, nevoi generate cel puțin de următoarele cauze:

1. *Reprezentativitatea la nivel instituțional*

Mărimea statelor-membre UE - țări mari, mijlocii sau mici – determină în multe cazuri numărul de reprezentanți ai țării în instituția europeană. Sunt situații când în instituțiile

[1]Moldoveanu, M., *Mersul lumii la cumpăna dintre milenii*, Academia Română, Centrul Român de Economie Comparată și Consens, 2003, pag 47

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them

europene se vorbește de dominația statelor mari asupra celor mici (statele mari putând constitui majoritatea calificată) sau a celor mici asupra celor mari (statele mici putând constitui minoritatea de blocaj). Instituțiile europene trebuie create în așa fel încât să nu ofere posibilitatea dezechilibrării votului, asigurând, în același timp, reprezentativitatea fiecărui stat în decizia europeană.

2. *Uniunea Europeană este compusă dintr-un număr mare de state ale căror interese nu converg întotdeauna*

Nivelul de dezvoltare a statelor-membre este diferit – din punct de vedere al clasificărilor din economia mondialăstatele-membre UE sunt țări dezvoltateși țări în dezvoltare. În acest context, stabilirea unor obiective comune ale politicilor Uniunii poate deveni, uneori, dificilă. Țările dezvoltate au, în multe cazuri, PIB/locuitor mai mare decât media comunitară sau chiar dacă mai mică, mai apropiată de această medie;obiectivele lor economice se îndreaptă către inovare, dezvoltare tehnologică, creșterea competitivității, dezvoltarea sectorului serviciilor; în general sunt țări contributoare nete (ținând cont de raportul contribuții ale țării-cheltuieli UE în statul-membru). Țările în dezvoltare (care au acces în UE după apartenența la sisteme economice diferite de cele din vestul Europei) au PIB/locuitor și cu 40% sub media comunitară (doar câteva din fostele țări comuniste, actuale membre UE au avut PIB/locuitor doar cu 20% sub media comunitară); preocupările lor principale țin de dezvoltarea regională, susținerea regiunilor cu probleme, investițiile în agricultură; în general sunt țări receptoare nete (ținând cont de raportul contribuție la bugetul UE-cheltuieli UE în țara respectivă).

3. *Raportul dintre identitatea națională a cetățenilor europeni și identitatea lor europeană*

Populația europeană a fost dintotdeauna atașată de identitatea națională. În aceste condiții, este dificil pentru guvernanța europeană să creeze o structură în care identitatea europeană să nu o lezeze pe cea națională. Conform ultimului barometru al Uniunii Europene, cetățenii europeni 67% dintre cetățeni (din peste 30000 de

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them

cetățeni intervievați) au declarat că se simt cetățeni ai UE, nespecificându-se, însă, cum afectează acest sentiment de apartenență identitatea națională a celor în cauză.

4. *Sistemul instituțional trebuie să fie reprezentativ pentru diferitele categorii de interese pe care Uniunea le are*

La nivel comunitar există cel puțin trei categorii de interese care trebuie să se regăsească la finalul deciziei comunitare: interesul comunitar, interesul populației și interesul statelor-membre. Este dificil de apreciat care dintre aceste categorii de interese ar trebui să preocupe mai mult Uniunea. Chiar dacă la prima vedere din perspectiva Uniunii ar trebui să conteze cel mai mult interesul comunitar, în timp s-a dovedit că unele crize din evoluția acesteia s-au datorat tocmai dificultății de a găsi un raport optim între cele trei categorii de interese.

"Criza scaunului gol"

În anul 1965 Charles de Gaulle a declanşat o criză, prin faptul că Franţa a părăsit Consiliul de Miniştri, ca semn de nemulţumire legată de introducerea votului majoritar în această instituţie, considerându-se, astfel că Franţa ar trebui să respecte decizii cu care nu ar fi de acord, fiindu-i, astfel, lezat interesul naţional. Criza a fost rezolvată, un an mai târziu, printr-un acord cunoscut ca şi Compromisul de la Luxembourg. Conform acestuia, atunci când un stat-membru apreciază că votul cu majoritate calificată i-ar afecta interesul naţional, se va căuta o soluţie comună care să fie acceptată. Unii apreciază că acordul a reinstaurat dreptul de veto al statelor-membre.

"Problema britanică"

La începutul anilor '80 Marea Britanie şi-a exprimat vehement dezacordul în legătură cu contribuţia sa la bugetul comunitar, considerând această contribuţie prea mare în raport cu avantajele pe care le obţinea din partea Comunităţii, apreciind astfel că interesul său naţional este lezat în raport cu cel comunitar. Situaţia a fost rezolvată la reuniunea Consiliului European de la Fontainbleu, Franţa, reuniune prezidată de preşedintele Franţei de la acea vreme, Francois Mitterand, marcându-se astfel, sfârşitul unei perioade de tensiuni puternice între Franţa şi Marea Britanie, având ca şi consecinţă relansarea construcţiei europene.

(Jinga, I., Popescu, A., Integrarea europeană – Dicţionar de termeni comunitari, Editura Lumina Lex, Bucureşti, 2000)

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them

Încă de la constituirea primei comunități europene s-a pus problema creerii unui sistem instituțional care să reglementeze și să asigure funcționalitatea ei. Acesta s-a constituit din Înalta Autoritate (viitoarea Comisie Europeană, cu rol de a controla producția de cărbune și oțel a CECO), Adunarea Parlamentară (viitorul Parlament European, cu rol de a supraveghea Înalta Autoritate) și Consiliul Special de Miniștri (viitorul Consiliu al Uniunii Europene).

Majoritatea instituțiilor europene au un caracter permanent. Există, însă, situații punctuale în care sunt create instituții legate de procese specifice – spre exemplu, în procesul extinderii, când se constituie instituții mixte UE-stat candidat, având ca scop pregătirea procesului de aderare.

Prezentarea sistemului instituțional al Uniunii Europene ar trebui să pornească de la premisa că Uniunea Europeană este o structură dificil de guvernat. Diferențe de dezvoltare pe axa nord-sud, dar și est-vest; diferențe culturale fundamentale (pot fi identificate cel puțin cinci clustere culturale în UE); o oarecare opoziție – cel puțin la nivel de cetățean și chiar și la nivel de stat, în unele cazuri – cu privire la cedarea de suveranitate către nivelul regional, supranațional; iată doar câteva din premisele care conduc la concluzia că a decide pentru structura de integrare cea mai dezvoltată din lume, pentru 28 de state diferite și pentru peste 500 de milioane de cetățeni nu este deloc ușor.

Decizia comunitară se referă la mai multe aspecte: legislație, buget, economie, politică, etc. Pentru fiecare din aceste domenii există proceduri specifice.

2. Principalele instituții comunitare

Sistemul decizional al Uniunii Europene se constituie din peste 50 de instituții și agenții europene, cu rol bine determinat în luarea deciziilor, după cum urmează:

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them

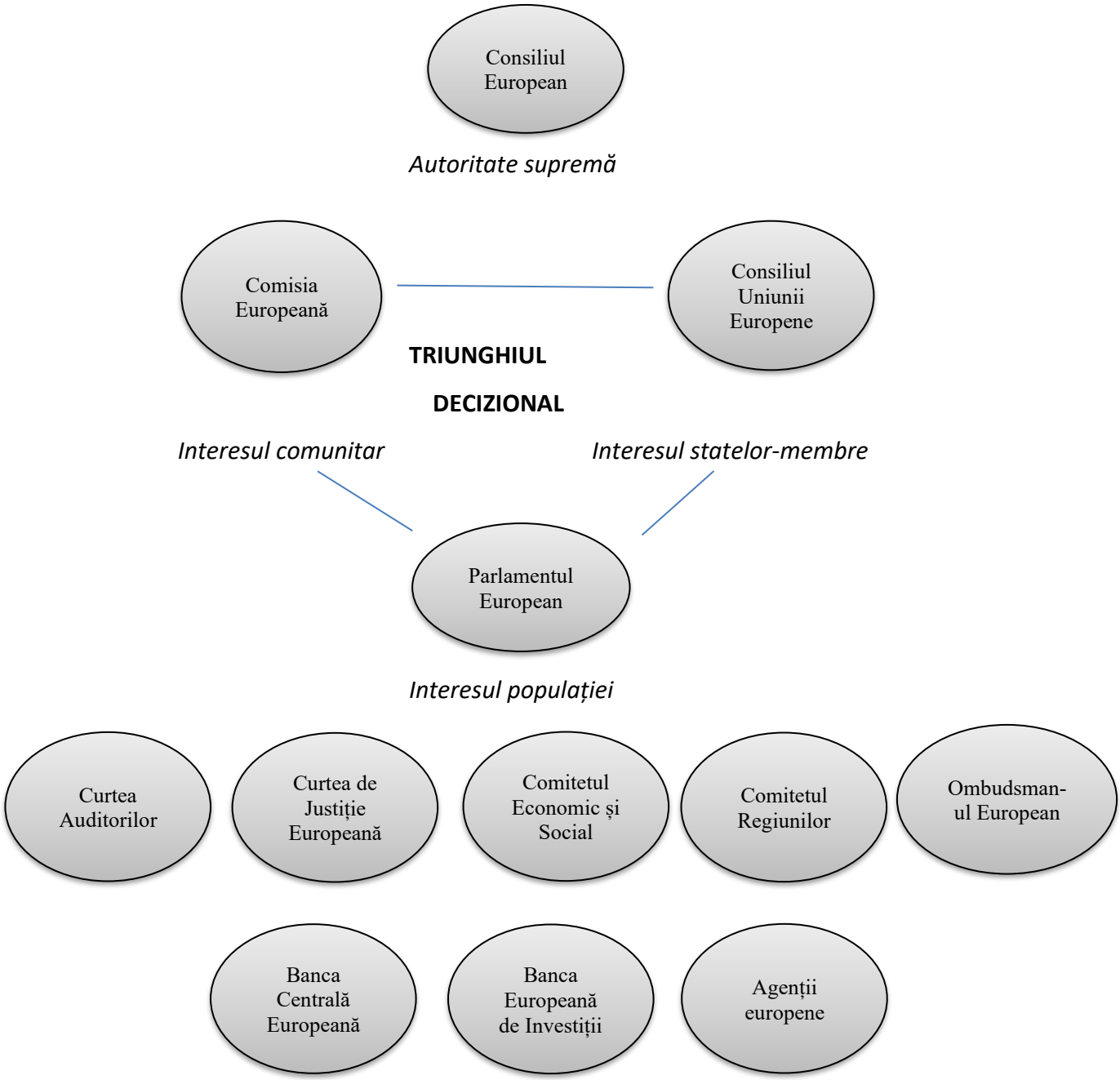

Fig 1 **Instituțiile Uniunii Europene**

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them

Consiliul European – reprezintă autoritatea supremă a Uniunii

Originea acestei instituții se află într-o serie de reuniuni informale pe care șefii de state și/sau guverne le aveau pentru a trasa linii directoare generale privind viitorul Europei și a comunităților create.În anul 1974 la întâlnirea de la Paris, şefii de stat şi guvern au hotărât - în urma propunerii preşedintelui Franţei, Valery Giscard d'Estaing - să instituţionalizeze asemenea întâlniri. D'Estaing a sugerat că şefii statelor sau guvernelor, care se întâlniseră anterior la intervale neregulate, ar trebui să se întâlnească regulat sub numele de Consiliul European, pentru a discuta probleme generale care privesc Comunitatea şi probleme de politică externă. La vremea respectivă se aprecia că "întâlnirile bianuale ale şefilor de stat şi de guvern reprezintă vârful piramidei puterii"[2]. Totuși, Consiliul European, chiar dacă a primit statut oficial în 1992, a fost declarat instituție doar în 2009, prin Tratatul de la Lisabona.

Consiliul European reprezintă reuniunea șefilor de state sau guverne, a președintelui Comisiei Europene la care participă, uneori, și Înaltul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate.

Rolul acestei instituții este acela de a stabili agenda politică a Uniunii, orientarea strategică și liniile directoare pentru viitor, definește PESC (Politica Externă și de Securitate Comună), contribuie la dezvoltarea relațiilor dintre statele-membre ale UE, intervine în rezolvarea problemelor majore ale Comunității și în activitatea unor instituții (spre exemplu, în desemnarea membrilor Comisiei).

Comisia Europeană–reprezintă instituția executivă a Uniunii și gardianul Tratatelor

Comisia are o componentă politică – reprezentată de câte un comisar din fiecare țară în frunte cu președintele Comisiei – și una administrativă – reprezentată de Directoratele generale. Membrilor Comisiei li se cere să ofere "toate garanţiile de independenţă"[3].

[2]Peterson, J., Shackleton, M., *The Institutions of the European Union*, Oxford University Press, 2002 pag. 23
[3]Art 213, paragraful 1 din Tratatul CE, citat preluat din Fuerea, A., *Instituţiile Uniunii Europene*, Editura Universul Juridic, Bucureşti, 2002, pag. 70

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them

Comisia propune legile (fiind singura instituție care are acest drept) și asigură implementarea lor (după adoptarea lor prin implicarea Consiliului UE și Parlamentului European), supraveghează dacă prevederile Tratatelor Uniunii sunt respectate de către statele membre, execută politicile comunitare, manageriază bugetul și reprezintă Uniunea Europeană în relațiile internaționale.

Parlamentul European–reprezintă organismul legislativ al sistemului decizional

Parlamentul European este singura instituție europeană ai cărei membri sunt aleși (începând cu 1979) în mod direct, prin sufragiu universal.Originile Parlamentului European se află în Tratatul de constituire a CECO (Comunitatea Europeană a Cărbunelui şi Oţelului), ce a stabilit necesitatea înfiinţării unei Adunări care să supravegheze activitatea Înaltei Autorităţi. Atribuţiile iniţiale ale acestei instituţii erau, deci, foarte reduse, referindu-se doar la a supraveghea activitatea Autorităţii, cu dreptul de a o demite cu o majoritate constituită din 2/3 din membrii Adunării.

Membrii Parlamentului European sunt aleși și reprezintă cetățenii. Numărul membrilor din fiecare țară este stabilit pe baza unui principiu – numit principiul proporționalității degresive – conform căruia, pe măsură ce populația crește numărul de delegați crește și el, dar cu rată descrescătoare.

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them

Componența Parlamentului European

Componența actuală a Parlamentului European a fost stabilită la reuniunea Consiliului European de la Edinburgh (1992). Conform principiului proporționalității degresive, fiecare stat membru are un număr de 6 locuri, indiferent de populație, la care se adaugă câte un loc suplimentar la fiecare 500 000 de locuitori- pentru o populație între 1 și 25 milioane-, un loc suplimentar la fiecare 1 milion de locuitori- pentru o populație între 25 și 60 de milioane-, și câte un loc suplimentar la fiecare 2 milioane de locuitori- pentru o populație de peste 60 de milioane.
Ca urmare a extinderilor succesive ale Uniunii, numărul de euro-delegați a crescut și el și, pentru a evita supradimensionarea instituției, Tratatul de la Lisabona a stabilit un număr maxim de 750 de membri+un președinte

(Tescașiu, B., *Instituții europene. Schimbări și adaptări din perspective extinderii Uniunii Europene*, Editura CH Beck, 2009)

Funcțiile Parlamentului European sunt: funcția legislativă (în principal prin procedura de decizie ordinară în care este implicat împreună cu Consiliul UE), funcția bugetară (prin implicare, de asemenea împreună cu Consiliul UE, în elaborarea bugetului Uniunii și a Cadrului Financiar Multianual) și funcția de control (prin exercitarea controlului democratic asupra instituțiilor europene).

Consiliul Uniunii Europene – reprezintă instituția de decizie a Uniunii

Membrii acestei instituții sunt reprezentanți ai statelor-membre la nivel guvernamental. Compoziția Consiliului UE nu este constantă, întrucât reuniunile Consiliului auloc pe probleme specifice. Există, astfel, 10 forme ale Consiliului (Afaceri generale, Economie și finanțe, Mediu, Agricultură și pescuit, etc).

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them

Rolul acestei instituții este în primul rând acela de instituție de decizie (intervine în decizia legislativă – alături de Parlamentul European – și în decizia bugetară), coordonează politicile Uniunii, intervine în Politica Externă și de Securitate Comună.

Triunghiul decizional

Există trei instituții care nu lipsesc din deciziacomunitară. Acestea alcătuiesc ***triunghiul decizional****. Ele corespund celor 3 categorii de interese prezentate mai sus, după cum urmează:*

- *interesul comunitar – reprezentat la nivel instituțional de Comisia Europeană*
- *interesul cetățenilor – reprezentat în sistemul instituțional de Parlamentul European*
- *interesul statelor-membre – reprezentat de către Consiliul Uniunii Europene*

(Contribuție proprie)

Curtea de Justiție– reprezintă instituția de drept a Uniunii

Curtea Europeană de Justiție a fost creată ca atare prin Tratatul de la Roma (1957) ca expresiea ideii – exprimată chiar din vremea CECO – că o comunitate europeană stabilă trebuie să funcționeze bazându-se pe principii de drept.

Curtea este responsabilă să se asigure că legea este respectată, interpretată corect și aplicată de către statele-membre. Cauzele ale căror soluționare necesită intervenția Curții se referă la: interpretarea legislației, respectarea legislației, anularea unor acte legislative ale Uniunii, garantarea unor acțiuni din partea UE, sancționarea instituțiilor UE[4]. Deciziile Curții sunt definitive și obligatorii de urmat de către statele UE.

Comitetul Economic și Social

Dimensiunea socială a integrării europene a fost prezentă încă de la începuturile creerii Comunității. Din această perspectivă, în 1957, Tratatul de la Roma a înființat o instituție special creată pentru a include societatea civilă în economia Pieței Comune. În fapt, prin activitatea sa, Comitetul Economic și Social European (CESE) și-a propus să se constituie într-o instituție

[4]https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies/court-justice_ro, (accesat la 02.07.2017)

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them

care să analizeze impactul social al politicilor europene și al activității celorlaltor instituții comunitare, contribuind în mod funadamental la dezvoltarea economiei sociale de piață europene.

Cei 350 de membri - cât numără acum CESE – fac parte din trei categorii: angajatori, lucrători și alte categorii (organizații non-guvernamentale, consumatori, diferite categorii de producători, activiști pentru diferite cauze, etc). Activitatea lor se concentrează primordial pe găsirea de soluţii pentru a implica societatea civilă în construcţia Europei şi de a aduce Europa mai aproape de cetăţeni, prin emiterea de avize obligatorii sau facultative.

Comitetul Regiunilor

Comitetul Regiunilor a fost stabilit de Tratatul de la Maastricht şi reprezintă vederile autorităţilor locale şi regionale în procesul de luare a deciziilor în UE. Scopul acestei instituții poate fi mai bine înțeles plecând de la esența principiului subsidiarității, conform căruia deciziile trebuie luate cât mai aproape de cetățeni, ceea ce pune accent pe nivelul local și regional până la cel național și supranațional.

Cei 350 de membri ai Comitetului sunt reprezentanți ai comunităților locale și regionale. Aceștia adoptă documente de poziție care exprimă puncte de vedere ce țin cont de problemele regionale.

Ombudsmanul european – este o instituție mai recentă a Uniunii Europene, fiind constituită în urma introducerii cetățeniei de Uniune prin Tratatul de la Maastricht. Ombudsmanul acționeazăîn principal ca un intermediar între cetățenii Uniunii și instituțiile sale, dar primește și plângeri de la întrprinderi/organizații, plângeri care au legătură cu relația acetor organisme cu UE – spre exemplu, cu situații care derivă din finanțarea din fondurile UE.

Curtea Auditorilor (sau Curtea de Conturi Europeană)

Curtea Auditorilor a fost înființată în 1977 cu scopul de a supraveghea și îmbunătăți gestionarea bugetului UE.

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them

Membrii Curții sunt câte un reprezentant din fiecare țară, numit pe o perioadă de 6 ani.

Rolul principal al Curţii este să examineze dacă au fost strânse toate veniturile şi toate cheltuielile făcute legal şi regulat, şi dacă managementul financiar este verificat. Auditul se bazează pe înregistrări şi, dacă este necesar, este realizat pe loc de instituţiile UE şi în statele membre în colaborare cu organismele de audit naţionale. Toate informaţiile aparţinând auditului Curţii trebuie să fie disponibile.La sfârşitul anului financiar, Curtea face un raport anual asupra bugetului comunitar. Rapoartele şi opiniile Curţii sunt examinate de Consiliu şi Parlament. Comisia este obligată să remedieze acele plângeri asupra cărora Curtea a atras atenţia şi care au fost aprobate de Parlament.

În îndeplinirea obligațiilor sale, Curtea este asistată de către Oficiul European Antifraudă (OLAF).

Banca Centrală Europeană(BCE) – reprezintă instituția care stabilește și implementează Politica Monetară a UE.Banca Centrală Europeană este componentă a Sistemului European al Băncilor Centrale din care mai fac parte băncile centrale al statelor-membre.

Banca Europeană de Investiții (BEI) – reprezintă o instituție care acordă finanțări
În condiții speciale pentru atingerea obiectivelor Uniunii. În plus, BEI sprijină și proiecte de dezvoltare pentru țări din afara UE.

Agențiile europene– cu rol în gestionarea problemelor funcţionale ale integrării în diferite domenii. Activitatea lor acoperă diferite domenii, precum: energie, industrie, sănătate, agricultură, pescuit, egalitate de șanse, inovație și tehnologie etc.

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them

Rezumat

1) Pentru crearea şi dezvoltarea ei, Comunitatea dispune de un cadru instituţional propriu.
2) Instituțiile europene își propun să răspundă la două categorii de interese: interese naționale, prin reprezentanții fiecărei țări în parte, și interese comunitare, corespunzătoare nivelului supranațional.
3) Principalele funcții la nivel comunitar nu sunt deținute doar de către o instituție, ci de un ansamblu de instituții.
4) Instituțiile comunitare pot fi grupate în: instituții permanente și instituții legate de procesul de extindere a Uniunii
5) Consiliul European este autoritatea supremă a Uniunii Europene, având ca principal rol acela de a lua hotărâri majore.
6) Parlamentul European este singara instituție ai cărei membri sunt aleși prin sufragiu direct. Rolul său în mecanismul decisional al Uniunii a crescut din ce în ce mai mult, ajungând azi să intervină în mod decisiv în decizia europeană.
7) Funcțiile Parlamentului European sunt: funcția legislativă, funcția bugetară și funcția de control.
8) Ca instituție reprezentativă pentru interesele comunitare, Comisia Europeană reprezintă instituția executivă a Uniunii Europene. Ea îndeplinește următoarele roluri: inițiator legislativ, gardian al tratatelor, manager a bugetului, executant al politicilor, negociator și reprezentant al Uniunii în relațiile sale externe.
9) Consiliul de Miniștri reprezintă instituția de decizie a Uniunii Europene. Această funcție se manifestă pe toți cei trei piloni de construcție comunitară. În activitatea sa Consiliul de Miniștri este secondat de Comitetul Reprezentanților Permanenți (COREPER) și grupuri de experți.
10) Constituită ca o structură de drept, Comunitatea Europeană are o instituție specifică, respectiv Curtea de Justiție Europeană. Secondată de Curtea Primei Instanțe, Curtea de Justiție a îndeplinit un rol extrem de important în evoluția Uniunii, prin decizii care au marcat fundamental activitatea instituțiilor europene.
11) Pentru diferite probleme specifice, Uniunea Europeană dispune de instituţii specifice: este vorba de Comitetul Economic şi Social (probleme sociale), Comitetul Regiunilor (probleme regionale), Curtea Auditorilor (problema gestionării bugetului) Ombudsman (probleme juridice legate de cetăţenia europeană), Banca Centrală Europeană (politica monetară).
12) Pe lângă aceste instituţii Uniunea dispune şi de serviciile a peste 100 de agenţii specializate.

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them

Agenţii europene

- *Agenţia pentru Cooperarea Autorităţilor de Reglementare din Domeniul Energiei (ACER)*
- *BBI Joint Undertaking (Bio-Based Industries)*
- *Clean Sky 2 Joint Undertaking (Clean Sky 2 Joint Undertaking)*
- *Oficiul Comunitar pentru Soiuri de Plante (OCSP)*
- *Agenţia Executivă pentru Consumatori, Sănătate, Agricultură şi Alimente (Chafea)*
- *ECSEL Joint Undertaking*
- *Agenţia Executivă pentru Educaţie, Audiovizual şi Cultură (EACEA)*
- *Agenţia Europeană pentru Sănătate şi Securitate în Muncă (EU-OSHA)*
- *Agenţia Europeană de Siguranţă a Aviaţiei (AESA)*
- *Autoritatea Bancară Europeană (ABE)*
- *Agenţia Europeană pentru Poliţia de Frontieră şi Garda de Coastă (Frontex)*
- *Centrul European de Prevenire şi Control al Bolilor (ECDC)*
- *Centrul European pentru Dezvoltarea Formării Profesionale (Cedefop)*
- *Agenţia Europeană pentru Produse Chimice (ECHA)*
- *Agenţia Europeană de Apărare (AEA)*
- *Agenţia Europeană de Mediu (AEM)*
- *Agenţia Europeană pentru Controlul Pescuitului (EFCA)*
- *Autoritatea Europeană pentru Siguranţa Alimentară (EFSA)*
- *Fundaţia Europeană pentru Îmbunătăţirea Condiţiilor de Viaţă şi de Muncă (Eurofound)*
- *Agenţia GNSS European (GSA)*
- *Institutul European pentru Egalitatea de Şanse între Femei şi Bărbaţi (EIGE)*
- *Institutul European de Inovare şi Tehnologie (EIT)*
- *AEAPO (Autoritatea europeană pentru asigurări şi pensii ocupaţionale)*
- *Agenţia Europeană pentru Siguranţa Maritimă (EMSA)*
- *Agenţia Europeană pentru Medicamente (EMA)*
- *Observatorul European pentru Droguri şi Toxicomanie (OEDT)*
- *Oficiul European de Poliţie (Europol)*
- *Agenţia Executivă a Consiliului European pentru Cercetare (ERCEA)*
- *Autoritatea europeană pentru valori mobiliare şi pieţe (AEVMP)*
- *Fundaţia Europeană de Formare (ETF)*
- *Agenţia pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (FRA)*
- *Agenţia Europeană pentru Gestionarea Operaţională a Sistemelor Informatice la Scară Largă (eu-LISA)*
- *Agenţia Uniunii Europene pentru Formare în Materie de Aplicare a Legii (CEPOL)*
- *Agenţia Uniunii Europene pentru Securitatea Reţelelor şi a Informaţiilor (ENISA)*
- *Agenţia Uniunii Europene pentru Căile Ferate (AEF)*
- *Institutul pentru Studii de Securitate al Uniunii Europene (ISSUE)*
- *Oficiul Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală (EUIPO)*
- *Centrul Satelitar al Uniunii Europene (Satcen)*
- *Agenţia Executivă pentru Întreprinderile Mici şi Mijlocii (EASME)*
- *Fusion for Energy*
- *IMI 2 Joint Undertaking (IMI 2 JU)*
- *Agenţia Executivă pentru Inovare şi Reţele (INEA)*
- *Oficiul Organismului Autorităţilor Europene de Reglementare în Domeniul Comunicaţiilor Electronice (Oficiul OAREC)*
- *Agenţia Executivă pentru Cercetare (REA)*
- *SESAR Joint Undertaking (SESAR Joint Undertaking)*
- *Unitatea Europeană de Cooperare Judiciară (Eurojust)*
- *Comitetul unic de rezoluţie (SRB)*
- *Centrul de Traduceri pentru Organismele Uniunii Europene (CdT)*

(https://europa.eu/european-union/about-eu/agencies_ro)

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them

Bibliografie selectivă

1. Diaconescu, M., "Economie europeană", Editura Uranus, Bucureşti, 1992
2. El-Agraa, A. M., The European Union – Economics and Politics, Seventh Edition, Prentice Hall, 2004
3. Lasok, D., "Law & Institutions of the EU" – Sixth Edition, Butterworth & Co Ltd, 1994
4. Prisecaru, P. (coord), Piața internă unică – Cele patru libertăți fundamentale, Editura POLITEIA-SNSPA, 2003
5. Rifkin, J., "Visul European", Editura Polirom, 2006
6. Swann, D., "The Single European Market and Beyound – A Study of the Wider Implications of the SEA", Mackays of Chatman Ltd, 1996
7. Tescașiu, B., "Instituții comunitare. Schimbări și adaptări din perspectiva extinderii Uniunii Europene", Editura CH Beck, București, 2009
8. Tescașiu, B, Introducere în euromarketing – Concepte fundamentale de marketing specifice Pieței Unice Europene, Editura Universitară, București, 2017, ISBN 978-606-28-0633-0
9. http://www.economicsonline.co.uk/Global_economics/Economic_integration.html
10. http://www.proeuropa.ro/pan_europa.html
11. https://europa.eu/european-union/topics
12. https://europa.eu/european-union/about-eu/countries/member-countries_ro
13. http://hdr.undp.org/en/composite/trends
14. https://europa.eu/european-union/documents-publications/statistics_ro

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them